

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Ogłoszenie względem szkoły w Dublinach.)

Z powołaniem się na plan Zakładu gospodarskiego, przez wysokie ministeryum d. 24. czerwca 1851 r. 1. 9654/301 potwierdzony a w IX. tomie rozpraw Towarzystwa zamieszczony, podaje się niniejszem do wiadomości, że otwarcie kursów na rok szkolny 1858-9 w Dublinach nastąpi d. 3. listopada b. r.

Nauki pozostały rozłożone jak dotychczas na trzy lata, a mianowicie:

W I. roku wykładane będą: Arytmetyka, Geometrya, Miernictwo praktyczne, Chemia nieorganiczna, Fizyka, Mineralogia, Geologia, Botanika, Praktyka rolnicza i Rysunki linearne.

W II. roku dawane będą: Teorya i praktyka rolnicza, Chemia organiczna i rolnicza, Fizyologia roślin i zwierząt, Chów bydła i Weterynarya w głównych zarysach, Mechanika, Ogrodnictwo i Rysunki.

W III. roku. Teorya i praktyka rolnicza, Technologia chemiczna, Chów bydła, Budownictwo, Administracya, Rachunkowość, Leśnictwo w głównych zarysach i Rysunki.

Warunki pod jakimi uczniowie przyjęci będą, są następujące:

1. Chcący wstąpić do Zakładu ma udowodnić metryką, że 17 rok swego życia ukończył.
2. Ma złożyć świadectwo, że przynajmniej cztery klasy realne albo cztery klasy gimnazyalne z dobrym postępem ukończył. W razie jednak niemożności złożenia tego świadectwa, może na egzaminie wstępnym, do którego wszyscy nowo-przybywający uczniowie są obowiązani, okazać, że posiada zdolności i dostateczne przygotowanie, ażeby mógł pojąć nauki wykładać się mające. Szczególny wzgląd będzie się mieć na kandydatów, którzy byli na praktyce przy gospodarstwie.

3. Powinien wykazać się świadectwem zdrowia, przez lekarza zakładowego lub obwodowego wydanym.

4. Przedłożyć świadectwo moralności przez dwóch członków Towarzystwa poparte.

5. Młodzieńcy ma się wykazać pozwoleniem od ojca lub opiekuna do wstąpienia do zakładu.

6. Za każdy rok nauki ma złożyć do kasy Towarzystwa gosp. 50 złr. m. k., za którą to opłatą półrocznie z góry uiszczaną, będzie miał także mieszkanie opatrzone sprzętami i meblami, tudzież w razie choroby pomoc lekarską.

7. Za stół, opał, światło, pranie bielizny, ma złożyć zaraz przy wstępie do kasy Towarzystwa gosp. galic. półroczną należność w kwocie 125 złr. m. k.

8. Ma się poddać bezwarunkowo przepisom i prawidłom w Zakładzie zaprowadzonym, które uczniom na wstępie odczytane będą.

9. Każdy uczeń powinien mieć narzędzia i materiały do rysunków potrzebne.

10. O wymaganej ilości bielizny i odzieży dowiedzieć się można z osobnego wyszczególnienia.

Podania o przyjęcie do Zakładu mają być nadsyłane franco do Komitetu Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie najdalej do 1go października b. r.

Gdy podług powyżej przytoczonego rozkładu nauk na trzy lata, w pierwszym roku wykładane będą nauki przygotowawcze, przeto zgłaszający się kandydat może być wprost przyjęty do klasy 2giej, jeżeli wykáže się świadectwami, że tych nauk gdzie indziej nabył, a na egzaminie wstępnym da dowody, że takowe w dostatecznym stopniu posiada.

Nakoniec podaje się do wiadomości, że z rozpoczęciem szkolnego roku 1858/9 uwolnionych będzie 11 stypendyów, z których 8 po 100 złr. przez Najjaśn. Pana rocznie przeznaczonych, a 3 po 300 złr., 200 złr. i 100 złr. rocznie z fundacyi JW. pani Amelii

hr. Stadnickiej pochodzących, o które uczniowie zakładu Dublańskiego po pierwszym półroczu i złożonym dowodzie swojej pilności w naukach starać się mogą; stypendyum zaś s. p. hr. Stanisława Dunina Borkowskiego dla dwóch młodych ludzi, udających się za granicę w celu dalszego kształcenia się w zawodzie rolniczym wynoszące po sto złr. rocznie, tego roku także udzielone będzie dwóm najlepszym uczniom szkoły Dublańskiej, którzy kurs trzyletni nauk w niej z końcem października ukończą.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

We Lwowie dnia 3. lipca 1858 r.

(Przejazd Arcyksięcia Maxymiliana. — Przejazd dostojnych osób. — Pomnik Radetzkiemu w Pradze. — Żaloga wiedeńska. — Regulacya Wisty. — Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 6. lipca. Jego cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Maxymilian przybył do Opawy dnia 3. b. m. o godzinie 7 minucie 45 wieczorem.

— Jego cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Karol Ferdynand przybył tu z Selowic.

— Westfalski dziennik pisze, że Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Jan przybył dnia 30go czerwca wieczorem z Boheimu do Dortmundu, a d. 1. lipca udał się do Hörde, oglądając tamtejsze dzieła towarzystwa zwanego „Hörder Bergwerks- und Hüttenverein,“ poczem odjechał w dalszą podróż na Elberfeld i Düsseldorf do Ostendy.

— Pułk piechoty barona Airoldi, nr. 23, stojący w Wiedniu garnizonem zostanie przeniesiony po ukończeniu ćwiczeń w obozie pod Neunkirchen do Zagrabia, a pułk piechoty księcia Lichtensteina nr. 5. przybędzie natomiast do Wiednia.

— Granitowy postument do pomnika Radetzkiego na placu zwanym „Kleinseitner-Ringplatz“ w Pradze został zupełnie ukończony. Temi dniami umieszczano jeszcze nazwiska zwycięstw odniesionych w czasie włoskiej wojny, które przyczyniły najwięcej sławy zmarłemu wodzowi. Te nazwiska z oznaczeniem dnia bitwy wyrażone są w wypukłych literach z brązu, które otacza także wypukły wieniec laurowy. Na wschodniej stronie jest napis: „1848, Santa Lucia 6go maja“ i „1848, Vicenza, 10go czerwca“ na zachodniej: „1848, Custozza 25. lipca“ i „1849, Novara.“ — Temi dniami przybędą z Norymbergu do Pragi pierwsze mniejsze posągi reprezentantów arstryackiej armii przeznaczone pod tarczę, na której wznosić się będzie posąg samego wodza.

— Komitet ustanowiony w Warszawie dla uregulowania biegu Wisty wysłał przed niejakim czasem inżyniera Korabiewskiego, któremu poruczono zarząd nad temi robotami, aby zwiedził w Prusiech istniejące zakłady ku usunięciu przeszkód żeglugi na Wiśle. Po powrocie do Warszawy złożył swej władzy sprawozdanie i w tym samym zamiarze został wysłany na brzegi austryackiej Wisty. Zjednoczonym usiłowaniom tych trzech państw wybrzeżnych powiedzie się niezawodnie, znieść na Wiśle przeszkody, które tak bardzo utrudzają żeglugę.

— *Gazecie wiedeńskiej* donoszą z Tryestu pod d. 2. lipca: Coroczny kongres żelaznej kolei ma zebrać się tutaj w miesiącu wrześniu, i robią się już wszelkie przygotowania chcąc godnie przyjąć przybywających gości.

— W kilku wiedeńskich dziennikach ogłoszona wiadomość, że parowy jacht Jego Mości Cesarza „Fantasia,“ zawinął do Poli, okazała się mylną; ale jest oczekiwany.

Ameryka.

(Wydalenie się Mormonów. — Doniesienia z Meksyku.)

Nowy York, 15. czerwca. Większa część wojsk przeznaczonych pierwsiakowo do Uty, ma być wysłana do Azizony. Według wiadomości z St. Louis z dnia 14go b. m. przybył tam pułkownik Thomas L. Kam z Camp Scott, i opowiada, że gubernator Cumming wysłał się na próżno powstrzymać Mormonów od wychodźstwa na południe. Miasto nad słońcem jeziorem i kolonie na północy były prawie wszystkie opuszczone. Kilka tylko osób pozostało na straży budynków. Wydalito się, jak słychać do 400.000 osób, i wiele mil wzdłuż doliny ciągnął się pochód wychodźców. Ci co pierwsi odeszli byli o 300 angielskich mil przed nimi. O zamiarach swej podróży mówili tylko tyle, że udają się na południe. Jednak utrzymywano, że zwróca się ku Cedar City albo ku jakiegokolwiek innej części Sonory. W Camp Scott zbywało na mułach. Konwój pułkownika Hoffmanna widziano o 20 mil z Platte Bridge. Pułkownik Johnston czekał na przybycie komisarzy pokoju. Indyjanie napastowali Mormonów

i wyrazili się o ich waleczności nie najlepiej. Brigham Young oddał generałowi Cummingowi swoją wielką pieczęć, archiwum państwa i t. d. Co do dokumentów utrzymywano pierwiej, że zostały zniszczone. Przedwczoraj wydarzył się na rzece Mississipi zuowu jeden z owych strasznych wypadków jakie w Zjednoczonych Stanach wydarzają się niestety za często. O 75 angielskich mil poniżej Memphis spalił się po eksplozji kotła parostatek „Pensylwania“, który wioził na swym pokładzie 350 osób. Liczbę zabitych i tych co jeszcze nie odszukano, podają na sto.

— Wiadomości z Vera Cruz sięgają po dzień 7go czerwca. Rząd Zuolagi nałożył w zamiarze pożyczki podatek na cudzoziemców mieszkających w stolicy. Pirate widział się zmuszonym do odwrotu. Jenerał Miramon należący do stronnictwa Zuolagi, został dwa razy pobity. Prezydent Juarez znajdował się w Vera Cruz. Prezydent Zuolaga otrzymał pismo papieskie z podziękowaniem za zwrót kościelnych dóbr.

Hiszpania.

(Aresztacje wychodźców. — Zmiany w urzędach. — Skład ministerium nowego.)

Jak donosi „España“, przyaresztowała policja na kilku punktach Hiszpanii wielu wychodźców, po największej części Francuzów, którzy z Gibraltaru weszli do Hiszpanii.

— Depesza telegraficzna z Madrytu z 2. lipca donosi: „Dekretem królewskim usunięci zostali od urzędu: pięciu gubernatorów wojskowych, dziewięciu jeneralnych kapitanów i kilku sekretarzy i wyższych urzędników ministerstwa wojny. Admirał Quesoda zatrzymuje ministerium marynarki.“

— Dziennik *Pays* uzupełnia dawniejszą wiadomość o ustąpieniu ministerium Isturiza i złożeniu nowego gabinetu, lecz dokładnego wyjaśnienia prawdziwego powodu tej zmiany potąd jeszcze nie podał. Nowy gabinet należy prawie całkiem do unii liberalnej.

Anglia.

(Bliskie zamknięcie parlamentu. — Postanowienia ostatniej woli. — Złożenie podmorskiego telegrafu. — Pożar.)

Londyn, 3. lipca. Rząd zamierza przyspieszyć ile możności zalegające sprawy parlamentarne, by posiedzenia Izb można już dnia 17. lipca odroczyć.

Postanowienia ostatniej woli Anglików zamieszkałych za granicą, i obcych podróżnych, którzy w Anglii zmarli, dały ostatniemi laty powód do licznych procesów, i przekonano się nareszcie, że wypada w tej mierze wydać osobną ustawę. Jakoż dawniejszy już fiskus jeneralny przedłożył bil parlamentowi, na mocy którego żaden z Anglików zamieszkałych za granicą nie może być uważany za tamtejszego krajowca, jeśli w kraju obcym nie przebywał nieprzerwanie przez ciąg trzechlećni. To samo rozumieć się ma i o obcych, którzy w Anglii przemieszkowali, i tam testament swój spisali i zostawili. Taki akt parlamentarny mógłby wtenczas tylko mieć walor, gdyby rząd angielski zawarł wprzód odnoszącą się do tej sprawy konwencję z rządami zagranicznymi. Dalsze postanowienie bilu rzeczonoego jest takie, że w razie zgonu poddanego obcego państwa w Stanach zjednoczonych ma konsul państwa przynależnego być kuratorem majątku, gdyby zmarły nie wymienił i nie postanowił za życia wyrażnie kuratorów do administrowania majątku pozostałego.

— Książę Alfred, drugi syn Królowy, wylądował dnia 30go czerwca parowym jachtem „Black Eagle“ pod Valencją, w owym punkcie iryjskiego wybrzeża, z kąd zaczynać się ma linia podmorskiego zaatlantyckiego telegrafu. O eskadrze z liniami nie ma dotąd jeszcze od czasu jej odptynięcia najmniejszej wieści. Czy te okręta zjechały się na umówionym miejscu, czy połączenie końców lin powiodło się, czy to statki zajmują się teraz zatopieniem liny, albo czy całe przedsięwzięcie dla nieprzewidzianych trudności nie mogło być przyprowadzone do skutku, nikt nie może powiedzieć. Jeżeli wszystko powiodło się według życzenia, natenczas „Agamemnon“ może stanąć z powrotem już temi dniami w zatoce iryjskiego wybrzeża. Parostatek „Komet“ stoi na straży, aby go przyjąć sygnałami.

Szkodę, jaką w londyńskich dokach wyrządził pożar, oceniają teraz na 300.000 funt. sztr.; to oszacowanie jednak nie jest całkiem pewne, gdyż dotąd jeszcze nie można było dokładnie nie tylko sprawdzić straty, ale nawet odszukać właścicieli wszystkich spalonych zapasów.

Francya.

(Siódme posiedzenie konferencji. — Siedziba nowego ministerium Algierji. — Nowiny dworu. — Fregata rosyjska Polkan i flota francuska. — Wiadomości bieżące. — Filie banku. — Fortyfikacya francuskie.)

Paryż, 3. lipca. Dziś było siódme posiedzenie konferencji w ministerium spraw zewnętrznych.

— *Independance Belge* donosi, że trwało bardzo długo i było ważniejsze od dawniejszych, tudzież że pełnomocnicy otrzymawszy nowe instrukcje mogli tem łatwiej przystąpić do załatwienia wielu kwestyi. Fuad Basza, który po raz pierwszy po swej słabości z domu wyjechał, był także na tem posiedzeniu.

— Przed posiedzeniem konferencji była rada ministeryalna w Tuileryach pod prezydencją księcia Jerome. Książę Napoleon znajdował się na niej także w charakterze ministra Algierji i kolonii.

— Cesarzowa z następcą tronu odwiedzała wczoraj księcia Jerome w Meudon. Wieczorem była wielka uczta, na której znajdowali się: książę Napoleon, królowa Krystyna, książę Rianzares i inni znakomici goście.

— Księżna Hamilton, kuzyna Cesarza, pojechała do Plombières, gdzie jakiś czas zabawi.

— Temi dniami ogłosił *Monitor* kilka dekretów, otwierających kredyt nowemu ministerium Algierji i kolonii.

— Spór względem siedziby nowego ministerium dla Algierji rozstrzygnięto już w ten sposób, że wszystkie listy adresowane do księcia Napoleona i odnoszące się do spraw ministerium dla Algierji i do spraw kolonii, przesyłane być mają do „Palais Royal“ (Peristyle de Chartres), gdy tymczasem wszystkie listy prywatne do księcia Napoleona odsyłać należy do gmachu Nr. 18 przy ulicy „Avenue Montagne“.

— Dziennik *La Patrie* z pierwszych dni lipca zawiera wiadomość, jakoby fregata rosyjska „Polkan“ zawinawszy na morze adryatyckie poszła dobrowolnie pod rozkazy admirała francuskiego Jurien la Gravière. Natomiast donosi jeden z korespondentów paryskich do *Independance*, że komendant fregaty rosyjskiej otrzymał tylko taką instrukcję, by się porozumiał z komendantem francuskim na ten wypadek, gdyby okazała się potrzeba wspólnej interwencji obu mocarstw. *Gazeta wiedeńska* dodaje, że według innych doniesień ma admirał Jurien la Gravière połączyć się wkrótce z swoim okrętem z eskadrą średnio-morską, do której należy, a następnie i z eskadrą w Brest, i dalej, że rosyjsko-francuska demonstracya nie zachwieje postanowienia Porty wysokiej co do spokojnego załatwienia sprawy z Czernogóra, a która przyjmując pośrednictwo w tej mierze mocarstw obcych, złożyła dowód umiarkowania chwalebne.

— Dziennik *Revue Contemporaine* zapewnia, że artykuł ustawy bezpieczeństwa, upowazniający rząd aresztować i transportować bez poprzedniego sądowego wyroku te osoby, które pierwiej już były karane za polityczne zbrodnie, był zastosowany podczas administracyi jenerala Espinasse w ogóle tylko do 411 osób, z których 382 wysłano do Algierji.

— Z odjazdem hrabiego Morny do kąpiel w Neris sprzeczne rozchodzą się wieści o krótkiej sesyi prawodawczego ciała. Dekreta z mianowaniami dla odnowienia bióra prawodawczego ciała powstrzymały te pogłoski. W Toulonie pracują z wielką gorliwością nad urządzeniem wielkiego liniowego okrętu „La Bretagne“, którem Jego Mość Cesarz i Cesarzowa udać się mają z Brestu do Cherbourga.

— *Monitor* donosi, że w Brest, Bayonne, Agen i Bastyi założono filie banku francuskiego.

— P. Firmin Rogier, poseł belgijski, miał konferencye z ministrem spraw zewnętrznych względem fortyfikacyi belgijskich. Słychać, że rzeczony poseł pospieszył niezwłocznie po tych konferencyach dlatego do Bruxeli, by się osobiście naradzić ze rządem swym w tej sprawie. Z Paryża nie wysłano jeszcze żadnej noty do Bruxeli w tym przedmiocie, chociaż dzienniki belgijskie to donosiły.

Belgia

(Zatwierdzenie ustaw uchwalonych.)

Bruxela, 1. lipca. Senat potwierdził przedwczoraj cały szereg projektów ustawy: traktat przyjaźni, handlu i okrętowej żeglugi z republiką Salvador; ostateczną regulacyę budżetu z 1844 do 1848 roku; redukcję jednego artykułu budżetu publicznego długu z 1854 roku i zezwolenie na nowy kredyt tego samego budżetu; dodatkowy kredyt dla ministerium finansów; zakupienie i wymianę w domenach Tervueren; kredyt i dodatkowy kredyt na roboty dla publicznego pożytku; nakoniec 1 do 7 artykułu wojskowego budżetu na 1859 rok.

Szwajcarya.

(Reforma konstytucyi Neuenburskiej.)

Reforma konstytucyi w **Neuenburgu** postępuje dość szybko. Po odesłaniu do komisji kwestyi względem zaprowadzenia sądu przysięgłych wzięło zgromadzenie nanowo tę kwestyę pod obrady, i uchwaliło w końcu zaprowadzenie przysięgłych. Mniejszość obawia się ztąd szkodliwego wpływu na sądownictwo. Przy obradach nad połączeniem lub oddzieleniem kościoła od państwa odrzucono zasadę rozłączenia i odcęśny artykuł został w ten sposób zredegowany: „Ustawa reguluje stosunki państwa do korporacyi religijnych, ale nie może uznawać żadnej korporacyi niezawisłej od władzy rządowej. Każda zmiana teraźniejszej organizacyi kościelnej zawisła od przyzwolenia ludu“.

Włochy.

(Zamknięcie Izb piemonekich. — Oplata urzędników.)

Izby sardyńskie ukończyły wprawdzie posiedzenia swe w sesyi teraźniejszej, lecz nie załatwiły znacznej liczby projektów prawie najważniejszych, a nawet nie przystąpiły do ich rozpoznania. Między tem zalega także projekt względem reformy sądownictwa, spłacenia pastwisk na wyspie Sardynii, które idąc na użytek powszechny przynoszą znaczny uszczerbek rolnictwu, tudzież projekt względem wymiaru pensyi, kolei żelaznej z Turynu do Savony, względem zapobieżenia intrygom podczas wyborów itd. Dzienniki nie mogąc zapełniać teraz kolumn swych sprawozdaniem o posiedzeniach Izb, rozpisują się o kwestyi co do okrętu „Cagliari“, a w szczególności powstają przeciw rozstrzygnięciu neapolitańskiego sądu w sprawach zdobyczy morskiej, który grabież okrętu rzeczonoego ogłosił za rzecz słuszną i przynależną.

Rzym, w czerwcu. Gdy Papież i kardynałowie byli gośćmi u Króla Ferdynanda w Portici, uznano za rzecz potrzebną wzglę-

dem rozszerzonych mylnych zdań o wzajemnym udziale księży i świeckich osób w rządzie państwa kościelnego, wydać na widok publiczny niektóre wypadki statystyczne, z których korzystał wprawdzie hrabia Rayneval w swych pamiętnikach, ale uczynił to pobieżnie i nie bez wielkich błędów. Później ułożono ważne dzieło pod napisem „*Statistica di tutti gli uffici ed impieghi governativi, giudiziari ed amministrativi coi rispettivi assegni annui per l'esercizio del dominio temporale della S. Sede*,” ale dzieło to krążyło tylko po wyższych kołach. Według tej statystyki jest w ministerjum spraw zewnętrznych 17 księży a 30 świeckich, z których pierwsi posierają 68.486 skudów, a drudzy 11.468 sk. rocznej płacy. Ministerstwo spraw wewnętrznych liczy między swymi urzędnikami 156 księży (płaca 52.123 skudów), 1411 świeckich (płaca 254.160 sk.). W ministerstwie oświecenia jest trzech księży (płaca 1140 sk.), 11 świeckich (płaca 3444 sk.). Ministerstwo prawa i łaski ma 59 księży (płaca 56.341 sk.), 927 świeckich (płaca 246.074 sk.). W ministerstwie skarbu pracuje trzech księży (płaca 5680 sk.) 2017 świeckich (płaca 514.172 sk.). W ministerstwie handlu i robot publicznych jest trzech księży (płaca 2426 sk.), 161 świeckich (płaca 47.651 sk.). Administracja wojska zatrudnia 98 świeckich (płaca 34.151 sk.) W ministerstwie policji pracuje dwóch księży (płaca 4119 sk.), 404 świeckich (płaca 75.072 sk.). Ztąd okazuje się, że w ogóle funkcjonuje 243 księży i 5059 świeckich w rządzie państwa kościelnego (u pana Rayneval tylko 98 księży i 5059 świeckich).

Niemce.

(Excesa studentów w Lipsku. — Konferencye względem regulacji prawa handlowego.)

Z Lipska piszą z 2. lipca: Niektórzy z uczniów tutejszych powzięli niechęć do pewnego profesora, który obecnie piastuje także i godność rektora, a w ciągu ostatnich dni 14 przyszło z tej blahiej przyczyny i do większych zaburzeń. Uczniowie zmówili się na profesora rzeczzonego, i chcieli mu wyprawić rodzaj kocięj muzyki z bębenkami za to, że jednemu z uczniów dał podczas prelekcji słuszną nagane za jego nieuwagę. Profesor ten dowiedział się wcześniej o zamiarze uczniów zniechęconych, i przerwał swe odczyty. Uczniowie uzuchwalili się jeszcze tem bardziej, uczęszczali na schadzki, dopuszczali się różnej rozpusty i zapomnieli się tak dalece, że rozlepili plakaty wyszydające rektora, a nawet poważyli się ubliżyć mu osobiście na miejscu publicznym. Sędzia uniwersytetu zakazał im najprzód schadzki w zabudowaniu uniwersyteckiem, a następnie kazał niektórym przytrzymać. Młodzież akademicka oburzyła się tem wielce, a wczoraj zebrała się tłumnie, i z wrzawą przeciągała ulicami, domagając się uwolnienia przytrzymanych. Wczoraj wieczór skonsygnowano przeto wojsko na kilku punktach miasta, i przedsięwzięto inne środki ostrożności.

— Konferencye odbywające się w Hamburgu dla uregulowania prawa handlu na morzu mającego całą Niemcżą zobowiązywać, ukończyła już obrady nad dwoma pierwszemi częściami projektu odnoszącego się do tej sprawy. Konferencye te przerwane być mają dwumiesięcznem wytchnieniem w ciągu lata bieżącego.

Szwecya.

Sztokholm, 26. czerwca. Kobiety, skazane na wydalenie z kraju za przejście do kościoła katolickiego, odjechały dziś do Kopenhagi, gdzie zamyślają osiąść na zawsze.

Rosya.

(Projekt ministerjalny. — Przedsiębiorstwa fabryczne. — System monetarny. — Papier akcyjny. — Żegluga na Dniestrze. — Cesarz spodziewany w Wilnie. — Stosunki włościańskie.)

Petersburg, 30. czerwca. Minister finansów, tudzież minister spraw wewnętrznych i dóbr skarbowych zamierzają przyłożyć na radzie ministerjalnej ważne projekta. Jeden z tych odnosi się do poruczenia przedsiębiorstw fabrycznych, hut żelaznych, kopalni i t. p. prywatnym, i zaniechać przedsiębiorstwa na rachunek skarbu publicznego, a drugi odnosi się do zaprowadzenia nowej monety zjednoczonej: miasto rubla srebrnego utrzymany być ma rubel asygnacyjny czyli bankowy, który jest czwartą częścią rubla srebrnego, i równa się co do wartości jednemu frankowi. Tym sposobem zbliży się Rosya do francuskiego systemu monetarnego i do systemu talarów zjednoczonych. Wybito też i nową już monetę miedzianą zgrabniejszą od dawniejszej, a masa jej pomnożona być ma w dwójnasób. — Mimo pomuszających się u nas coraz bardziej przedsiębiorstw akcyjnych i przemysłowych, są one przecież w stosunku do innych państw europejskich nieliczne, i dlatego też każde przedsiębiorstwo znachodzi nietylko kapitały z łatwością, lecz nadto i wszystkie akcje mają kurs bardzo wysoki. — Słychać, że przedsiębiorcy austriaccy umawiają się z rosyjskiem towarzystwem żeglugi parowej i handlowej względem ułatwienia wzajemnej komunikacji na Dniestrze aż do tego punktu, gdzie zaczyna się jego spławność w Austrii.

— Wkrótce za powrotem swym z podróży do Archangelu i klasztoru nad jeziorom Ładoga udać się ma Jego Mość Cesarz do Warszawy, a w przejeździe zabawi 6go, 7go i 8go września w Wilnie, gdzie przyjmować będzie deputacje komitetu szlachty związanej dla wskazania środków polepszenia bytu włościan w guberniach niegdyś polsko-litewskich, i którzy podawszy dawniej jeszcze adres w tej mierze do Cesarza, dali pierwszy popęd do teraźniejszej reformy stosunków włościańskich. Rząd zajmuje się szczerze

ta sprawą przewidując wszelkie jej następności, i dlatego też poruczył ministeryum spraw wewnętrznych generałowi Rostowcowi, który też mianowany być ma równocześnie szefem trzeciego oddziału kancelaryi Cesarza (tajnej policji), i całej żandarmerji. Oprócz tego mianować mają 15tu nowych generał-gubernatorów w rozmaitych prowincjach państwa i znaczną liczbę komisarzy dystryktowych z tym wyraźnym rozkazem, by podczas reformy stosunków włościańskich przestrzegali porządku i spokojności w kraju.

A z y a.

(Stan rzeczy w Indyach i w Kantonie.)

Prawie każdy angielsko-indyjski dziennik i każda korespondencya z Indji rozpoczyna wstępem, że wojna, w europejskiem znaczeniu tego słowa dawno już ukończona, i że walka nową przybrała postać czyli zmieniła się w walkę podjazdową.

W dzienniku *Englishman* umieszczona korespondencya z Luknowa z dnia 6. maja pisze, że u głównego wchodu miasta wzniesiono fortyfikacje. Pracowały nad nią tysiące ludzi. Na trzy ćwierci mile w około w Imanbery, z której szczytu widać całe miasto, zwalone wszystkie budynki. Termometer wskazywał w cieniu 107 stopni Fahrenheita. Ospa srożyła się między mieszkańcami. Jak słychać zapowiedzieli powstańcy swym rodakom w Luknowie, aby jak najspieszniej opuścili miasto, gdyż w razie szturmowania mogły ich spotkać los Feringeów. W bazarach Kalkuty okrażała wróżba, że w ciągu 3 miesięcy i 13 dni zniknie, co tylko jest „białego.” — Jest wiele łatwowiernych, u których pogłoski tego rodzaju wielką wzniciają obawę.

Chiny. Sprawy tutejsze, piszą angielskie dzienniki z Kantonu dnia 5. maja, coraz w większem zawikłaniu. Hoppo jest przyaresztowany, a Pihkwej oddany pod nadzór, bo pierwszy chciał potajemnie opuścić miasto, a drugi, który już tajemnie wyprawił swą pieczęć i swych służących do Feczanu, zabierał się wraz z sędzią pospieszyć za nim. Bezzasadną jest pogłoska, jakoby Pihkwej miał zeznać, że Hwang nowy jenerałny gubernator ma rozkaz Kanton odebrać. Mieszkańcy Kantonu wierzą w ten rozkaz — i słusznie — ale Pihkwej nie niezeznał. Hwang-tsun-kan ma się znajdować na północy w miejscu oddalonym 20 angielskich mil od Kantonu. Pihkwej i inni urzędnicy chcieli się udać do niego, z obawy, ażeby mniejsi wpoprzed zbiegli mandarynowie nie wytłumaczyli na złe ich zostawanie w mieście, a tym samym nie narazili ich głowy na niebezpieczeństwo. „Odważni“ zgromadzają się hufcami w okolicach Kantonu, a emisaryusze ich, jak słychać, nie szczęśliwie pracy, ażeby nakłonić Tatarów i Kihów (Tatarów z Kwangsi) w ogóle 20.000 zbrojnych ludzi do powstania na sprzymierzonych. — Niedawno strzelono z zasadki na oficera, gdy pod noc rout odbywał. Pewien urzędnik konsulatu udał się w lektycę ku brzegowi, w tem napadł go lud, złożony poczęści z kramarzy i zaczął grozić i obelgi miotać. Dwaj wiśni kramarze otrzymali chłostę i zostali oprócz tego skazani na pieniężną karę 150 ols, którą natychmiast zapłacili gotówką. Człowiek, który zranił policyanta, został powieszony. Komisarze wezwali Pihkweja, aby go na chiński sposób udusić kazał. Pihkwej odrzekł na to, że nie może tego uczynić, gdyż zbrodniarz nie podług chińskiego prawa jest osądzony. Wewnątrz miasta jest wiele sklepów zamkniętych. Jenerał Straubenzee wydał znowu kilka proklamacyi; jedną zakazuje Chinczykom, po ósmej godzinie wieczór wychodzić na ulicę; drugą nakazuje pozostawiać wszystkie domy przytykające do murów miasta; trzecią przyaresztować każdego kto broń albo proch za bramę wynosi. Obroty lorda Elgina na Pekiu spowodowały zapewne tamtejszy rząd, albo przygotować wielkie zbrojne siły na cudzoziemców, albo też utrzymać Kanton w takim stanie, któryby nam nie pozwolił ani wojsko, ani łodzie kanonierskie oddać i w ten sposób osłabić zaczepną siłę sprzymierzonych. — Doniesienia nasze z północy nie potwierdzają zajęcia Nankinu przez wojsko cesarskie. I owszem zdaje się, że rokowanie zajęli wiele miast, przestraszyli Ningpo i rozgospodarowali się w okręgach, które targowicę w Futszo zaopatrują w herbatę.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 6go lipca. Kardynał Silvestri przybył tu wczoraj z Ankony. Cesarski jacht parowy „Fantasia“ zawinął tu wczoraj zrana z Anglii.

Wenecya, 5go lipca. Jego Mość Król grecki przybył tu dziś wieczór o godzinie 9tej w pożądanem zdrowiu. Ich królewicz. Moście ksiądz i księżna Modeny zjechali tu na przyjęcie Króla z Katajo. Zaraz po przybyciu oddał Król wizytę Jej Cesarzew. Mości Arcyksiężnie Charlotte. Jutro odjedzie Król w towarzystwie Ich królewicz. Mości księcia i księżny Modeny do Katajo i zabawi tam cały dzień. — Jenerał Mac Mahon przybył tu w przejeździe z Turynu na Medyolan.

Paryż, 5go lipca. *Monitor* ogłasza urzędownie konwencyę, zawartą między Francją i Badenem względem budowli stałego mostu na Renie między Sztrasburgiem i Keblem.

Londyn, 5. lipca. Okręt „Niagara“ przywiózł do Quenstown wiadomość, że drut telegraficzny, po zanurzeniu 142 mil, przerwał się znowu na dniu 29. z. m., podobno na okręcie „Agamemnon.“

Z Rzymu donoszą 30. z. m.: Przedwczoraj i wczoraj zbierała się Izba apostolska pod prezydencyą kardynała Cammerlenga Altierina Watykanie dla odbierania trybutów, należnych stolicy papieskiej. Przeciw nieobecny kontrybuentom wydane zostały protesta.

